

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1970-1971.

25 MAART 1971.

Voorstel van wet tot wijziging van de Nederlandse tekst van het Burgerlijk Wetboek.

TOELICHTING

Het Burgerlijk Wetboek gebruikt nog de termen « misdrijven en oneigenlijke misdrijven » om de aquiliaanse aansprakelijkheid aan te duiden.

Deze uitdrukking is een vertaling van het Franse « délits et quasi-délits », die bij de officiële vertaling van het burgerlijk wetboek in 1962 is blijven bestaan.

Zulks naast de Franse tekst « délits et quasi-délits ».

Daarbij zij van meet af aan opgemerkt dat het onderscheid tussen « eigenlijke » en « oneigenlijke » misdrijven, of tussen « délits » en « quasi-délits » praktisch geen zin heeft, en in feite ook geen gevolgen heeft. Zie daaromtrent de Franse rechtsleer (Colin et Capitant, II, n° 177; — Planiol & Ripert, IV, n° 509; — Baudry-Lacantinerie, IV, n° 2853).

Veelal spreekt men van « aquiliaanse aansprakelijkheid » (zie o.m. De Page, II, *passim*).

In de Belgische rechtsleer en rechtspraak wordt sinds jaren gesproken van « aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad », of « onrechtmatige daad ».

Prof. Van Dievoet gebruikte deze terminologie reeds doorlopend in 1943 (het burgerlijk recht in België en in Nederland van 1800 tot 1940, Antwerpen 1943; zie o.m. het zakenregister op blz. 530, en de tekst op blz. 303 en volg., en *passim*). In de moderne rechtsleer wordt praktisch uitsluitend nog van « onrechtmatige daad » gesproken (Jan Ronse, Aanspraak op schadeloosstelling uit onrechtmatige daad, Brussel 1954; — A.P.R., Ronse, Schade & Schadeloosstel-

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1970-1971.

25 MARS 1971.

Proposition de loi modifiant le texte néerlandais du Code civil.

DEVELOPPEMENTS

Le texte néerlandais du Code civil utilise encore les termes « misdrijven en oneigenlijke misdrijven » pour désigner la responsabilité aquilienne.

Cette expression est la traduction des termes français « délits et quasi-délits », qui a subsisté dans la traduction officielle du Code civil en 1962.

Elle y figure en regard du texte français « délits et quasi-délits ».

A ce sujet, il convient de noter dès l'abord que, pratiquement, la distinction entre « eigenlijke misdrijven » et « oneigenlijke misdrijven » ou entre « délits » et « quasi-délits » n'a pas de sens et qu'en fait, elle reste sans effet. Voir à ce sujet la doctrine française (Colin et Capitant, II, n° 177; Planiol et Ripert, IV, n° 509; Baudry-Lacantinerie, IV, n° 2853).

Le plus souvent, on parle de « responsabilité aquilienne » (voir notamment De Page, II, *passim*).

Depuis des années, la doctrine et la jurisprudence belges de langue néerlandaise emploient les expressions « aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad », ou « onrechtmatige daad ».

Le professeur Van Dievoet utilisait déjà couramment cette terminologie en 1943 (Het burgerlijk recht in België en in Nederland van 1800 tot 1940, Anvers 1943; voir notamment la table des matières, p. 530, le texte des pp. 303 et suiv., et *passim*). La doctrine moderne emploie presque exclusivement « onrechtmatige daad » (Jan Ronse, Aanspraak op schadeloosstelling uit onrechtmatige daad, Bruxelles 1954; A.P.R., Ronse, Schade en Schadeloosstelling, n° 1;

ling, n° 1; — Van Gerven, Beginselen van Belgisch Privaatrecht, algemeen deel, n° 3, 7, 56, 63, 68, enz.; Schuermans, Onrechtmatige Daad, T.P.R., 1969, blz. 73; — De Beus, Burgerlijk Recht 1970, n° 807 en volg.).

Ook talrijke rechtbanken gebruiken doorlopend de term « onrechtmatige daad », terwijl hij is doorgedrongen tot in de rechtspraak van de hoven van beroep van Gent en Brussel (Gent, 9 mei 1968, R.G.A.R., n° 8.380; — Brussel, 3 november 1967, R.G.A.R., n° 8.308).

Tenslotte heeft ook de Raad van State in zijn adviezen de term aanvaard (zie o.m. Gedr. St. Senaat, Zitting 1961-62, n° 118, Ontwerp van wet betreffende de burgerlijke aansprakelijkheid van het Studiecentrum voor Kernenergie, advies van de Raad van State, blz. 20 bij art. 1; Gedr. St. Kamer, 1962-63, n° 615/1, Wetsontwerp tot vaststelling van de aansprakelijkheid van de exploitant van een atoomschip, advies van de Raad van State, blz. 5). Te noteren valt dat ook de *wetgever* de term « onrechtmatige daad » heeft overgenomen in de wet van 27 juli 1962 betreffende de burgerlijke aansprakelijkheid van het studiecentrum voor kernenergie (art. 2: « ... telkens wanneer het wegens onrechtmatige daad aansprakelijk is voor schade die voortvloeit uit of veroorzaakt wordt door de radioactieve eigenschappen... »).

In Nederland is de uitdrukking « onrechtmatige daad » de enige die voor de aquiliaanse aansprakelijkheid wordt gebruikt (art. 1401, Ned. Bw. — Asser-Rutten, Verbintenissenrecht, II, in het bijzonder blz. 476 en volg.).

Juridisch is er ook geen onderscheid meer tussen « misdrijven » en « oneigenlijke misdrijven » in de zin zoals die bedoeld werden door de opstellers van het Burgerlijk Wetboek (dus zonder enig verband met het strafrecht). De zgn. « verschilpunten » aangestreept in Kluyskens, Verbintenissenrecht n° 361, houden eigenlijk geen verband met het onderscheid tussen « misdrijf » en « oneigenlijk misdrijf », en zij rechtvaardigen dat onderscheid dan ook niet meer.

F. BAERT.

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1.

In artikel 1310 van het Burgerlijk Wetboek worden de woorden « uit zijn misdrijf of oneigenlijk misdrijf » vervangen door de woorden « uit zijn onrechtmatige daad ».

ART. 2.

In artikel 1348 van het Burgerlijk Wetboek worden in het tweede lid, 1° de woorden « en uit misdrijven of oneigenlijke misdrijven » vervangen door : « en uit onrechtmatige daden ».

Van Gerven, Beginselen van Belgisch Privaatrecht, partie générale, n° 3, 7, 56, 63, 18, etc; Schuermans, Onrechtmatige Daad, T.P.R., 1969, p. 73; De Beus, Burgerlijk Recht, 1970, n° 807 et suivants).

De nombreux tribunaux utilisent eux aussi couramment l'expression « onrechtmatige daad », qui a acquis droit de cité dans les arrêts des cours d'appel de Gand et de Bruxelles (Gand, 9 mai 1968, R.G.A.R., n° 8.380; Bruxelles, 3 novembre 1967, R.G.A.R., n° 8.308).

Enfin, le Conseil d'Etat a admis l'expression dans ses avis (voir notamment Doc. Sénat, Session de 1961-1962, n° 118, Projet de loi relatif à la responsabilité civile du Centre d'Etude de l'Energie Nucléaire, avis du Conseil d'Etat, p. 20, I; Doc. Chambre, 1962-1963, n° 615/1, Projet de loi relatif à la responsabilité de l'exploitant d'un navire nucléaire, avis du Conseil d'Etat, p. 5). Il y a lieu de noter que le *législateur* lui aussi a repris l'expression « onrechtmatige daad » dans la loi du 27 juillet 1962 relative à la responsabilité civile du Centre d'Etude de l'Energie Nucléaire (art. 2: « ... telkens wanneer het wegens onrechtmatige daad aansprakelijk is voor schade die voortvloeit uit of veroorzaakt wordt door de radioactieve eigenschappen... »).

Aux Pays-Bas, l'expression « onrechtmatige daad » est la seule qui soit utilisée pour désigner la responsabilité aquilienne (art. 1401 du Code civil néerlandais; Asser-Rutten, Verbintenissenrecht, II, en particulier p. 476 et suiv.).

Pareillement, sur le plan juridique, il n'y a plus aucune différence entre « délits » et « quasi-délits » au sens voulu par les auteurs du Code civil (donc en dehors de tout lien avec le droit pénal). Les « points de divergence » soulignés par Kluyskens dans son ouvrage « Verbintenissenrecht », n° 361, n'ont en fait aucun rapport avec la distinction entre « délit » et « quasi-délit » et ne justifient plus, dès lors, cette distinction.

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er.

Dans le texte néerlandais de l'article 1310 du Code civil, les mots « uit zijn misdrijf of oneigenlijk misdrijf » sont remplacés par les mots « uit zijn onrechtmatige daad ».

ART. 2.

Dans le texte néerlandais de l'article 1348, deuxième alinéa, 1°, du Code civil, les mots « en uit misdrijven of oneigenlijke misdrijven » sont remplacés par les mots « en uit onrechtmatige daden ».

ART. 3.

In artikel 1370 van het Burgerlijk Wetboek worden in het laatste lid de woorden « ofwel uit misdrijven of oneigenlijke misdrijven » vervangen door de woorden « ofwel uit een onrechtmatige daad ».

ART. 4.

Het opschrift van hoofdstuk II van titel IV van het derde boek van het Burgerlijk Wetboek wordt gewijzigd als volgt : « Hoofdstuk II. Onrechtmatige daad ».

F. BAERT.

W. CALEWAERT.

J. CUSTERS.

H. VANDERPOORTEN.

ART. 3.

Dans le texte néerlandais de l'article 1370, dernier alinéa, du Code civil, les mots « ofwel uit misdrijven of oneigenlijke misdrijven » sont remplacés par les mots « ofwel uit een onrechtmatige daad ».

ART. 4.

Le texte néerlandais de l'intitulé du chapitre II du titre IV du troisième livre du Code civil est modifié comme suit : « Hoofdstuk II. Onrechtmatige daad ».